
SPIS TREŚCI

WSTĘP	11
Przypisy	28
ROZDZIAŁ 1. Kształtowanie się orientacji instytucjonalnej w naukach społecznych: ekonomia wskazuje drogę	41
1. Od filozofii społecznej i nauki o społeczeństwie do różnych dyscyplin nauk społecznych	42
2. Ekonomia marginalistyczna i neoklasyczna, czyli rola nurtu głównego ekonomii w powstaniu instytucjonalizmu	52
3. Instytucjonalizm amerykańskiej ekonomii politycznej	60
Przypisy	65
ROZDZIAŁ 2. Instytucjonalizm amerykańskiej ekonomii politycznej Thorsteina Bunde'a Veblena	81
1. Krytyka ekonomii klasycznej i marginalistycznej	82
2. <i>Homo oeconomicus</i> a Veblena wizja jednostki ludzkiej	87
3. Instytucje społeczne i ich rola	94
4. Instytucje i ludzie w procesach zmian ewolucyjnych	99
Przypisy	109
ROZDZIAŁ 3. John Rogers Commons i dalsze losy ekonomicznego instytucjonalizmu	117
1. Wizja i rola ekonomii politycznej J. Commonsa	118

2. Instytucjonalizm ekonomiczny Commonsa – podstawowe kategorie teoretyczne	123
3. Instytucjonalizm ekonomiczny – dalsze losy i ogólna charakterystyka	137
Przypisy	144

ROZDZIAŁ 4. Socjologia – młodsza siostra ekonomii

i jej instytucjonalne rozważania	157
1. Socjologowie projektują i tworzą naukę o instytucjach	158
2. Podstawowe tendencje w budowie teorii w naukach społecznych	170
3. Tendencje i procesy integracyjne w naukach społecznych	174
Przypisy	183

ROZDZIAŁ 5. Ludzie, instytucje i społeczny porządek:

podstawowe założenia i koncepcje	200
1. Człowiek, instytucje, społeczeństwo – podstawowe relacje	200
2. Instytucje – mechanizm transformacji działań jednostek ludzkich w ustrukturalizowane społeczeństwo	208
3. Zmienny instytucjonalny porządek społeczny	212
4. Bezelowa ewolucyjna zmienność adaptacyjna społeczeństw ludzkich	217
Przypisy	224

ROZDZIAŁ 6. Nowy instytucjonalizm – pochodzenie, zróżnicowanie, istota .

1. Pochodzenie współczesnego instytucjonalizmu i jego problemy	248
2. Nowa Ekonomia Instytucjonalna (NEI)	252
3. Teoria racjonalnego wyboru (TRW) – katalizator NI	268
4. Istota i specyfika NI	283
5. Wnioski	295
Przypisy	299

ROZDZIAŁ 7. Model *homo agens-institutionalist* – istotny element NI .....

1. Wstęp	316
2. Dlaczego model interdyscyplinarny?	317
3. Człowiek i ludzki język	325
4. Język, instytucje i ludzkie działania	330

5. Język – twór niedoskonały	335
6. Model człowieka dokonującego wyborów – intencjonalnie działający podmiot	340
Przypisy	360

Rozdział 8. Umiarkowany metodologiczny indywidualizm:

ludzie – instytucje – struktury	380
1. Wstęp	380
2. Podstawowe rozróżnienia	384
3. Teoretyczne, empiryczne i praktyczne implikacje	394
4. Poszerzający się margines dla podejścia indywidualistycznego w socjologii	403
5. Umiarkowany metodologiczny indywidualizm, czyli powiązanie działań jednostek ze społeczną rolą instytucji	407
Przypisy	413

ANEKS .....

ZAŁĄCZNIK 1. <i>Homo oeconomicus</i> – model (ekonomia klasyczna i neoklasyczna)	427
ZAŁĄCZNIK 2. <i>Homo oeconomicus</i> – model	429
ZAŁĄCZNIK 3. Wspólnota epistemiczna (P. Haas, B. Holzer, J. Marx, L. Fleck, M. Polanyi, K. Popper)	431
ZAŁĄCZNIK 4. Zmodyfikowany <i>homo oeconomicus</i> (człowiek w stosunkach wymiany)	433
ZAŁĄCZNIK 5. <i>Homo psychologicus</i> – behawioryzm (J.B. Watson, B.F. Skinner, E.C. Tolman, E. Thorndike)	434
ZAŁĄCZNIK 6. Trzy podstawowe, modelowe rozwiązania problemu alokacji zasobów (A. Aldridge, B. Malinowski, K. Polanyi, M. Sahlins, A. Smith, R. Thurnwald, K. Wittfogel)	435
ZAŁĄCZNIK 7. Nowa analiza instytucjonalna (Vincent Ostrom, modyfikacja – Piotr Chmielewski)	437
ZAŁĄCZNIK 8. Trzy filary instytucji	438
ZAŁĄCZNIK 9. Filary instytucjonalne i nosiciele	439
ZAŁĄCZNIK 10. Ogólna klasyfikacja dóbr (Vincent i Elinor Ostrom)	440
ZAŁĄCZNIK 11. Przykłady dylematów społecznych i sposoby ich rozwiązywania	441

Załącznik 12. Podstawowe elementy i stosunki ugruntowanych empirycznie modeli teorii zbiorowego działania (Elinor Ostrom)	443
ZAŁĄCZNIK 13. Formy kapitału społecznego, zaufanie i ich związki z działaniami zbiorowymi (Elinor Ostrom)	444
ZAŁĄCZNIK 14. Instytucjonalne filary i różne poziomy: przykłady szkół	445
ZAŁĄCZNIK 15. Wpływ komunikacji, żywości i wyrazistości elementów sytuacji na stosunki między informacją, powiązaniem działań-wyników i wewnętrznymi mentalnymi modelami (Elinor Ostrom)	446
ZAŁĄCZNIK 16. <i>Homo agens-institutionalist</i> (Piotr Chmielewski)	447
ZAŁĄCZNIK 17. Formy i modele koordynacji życia społecznego (W. Powell, G. Thompson, G. Frances, J. Levačič, R. Mitchell)	448

BIBLIOGRAFIA	451
---------------------------	------------